

NOT: Silahlı tehdit suçundan mahkumiyet kararı alanların memnu hakların iadesi kararı sonrası memuriyete dönüp dönemeyeceği

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-13471039

11/09/2025

Konu: Görüş (Silahlı Tehdit Suçundan Mahkumiyet Kararı Alanların
Memnu Hakların İadesi Kararı Sonrası Memuriyete Dönüp Dönemeyeceği)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

Belediyenizde memur kadrosunda görev yapmakta iken silahlı tehdit suçundan 1 yıl 3 ay mahkumiyet kararı alan ve emekli olan personelin memnu hakların iadesi kararı sonrası memuriyete dönüp dönemeyeceği hususunda görüş talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Genel ve özel şartlar" başlıklı 48 inci maddesinde, "*Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.*

A) Genel şartlar:

...

4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

5. Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak. ..." hükmü,

"Memurluğun sona ermesi" başlıklı 98 inci maddesinde, "Devlet memurlarının

a) Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;

b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;

c) Memurluktan çekilmesi;

ç) İstek, yaş haddi, malûllük sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması;

d) Ölümü;

hallerinde memurluğu sona erer." hükmü,

"Emeklilerin yeniden hizmete alınması" başlıklı 93 üncü maddesinde, "T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli olanlardan (5434 sayılı Kanunun 104 üncü maddesine göre emeklilikle ilgili görevlere yeniden atanamayacaklar hariç) sınıfında yazılı nitelikleri taşımakta bulunanlar kanunun 92 nci maddesi hükümlerine göre kurumlarda boş kadro bulunmak şartıyla yeniden memurluğa alınabilirler." hükmü,

"Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları" başlıklı 92 nci maddesinde, "İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler. ..." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Tehdit" başlıklı 106 ncı maddesinde, "(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu suçun kadına karşı işlenmesi hâlinde cezanın alt sınırı dokuz aydan az olamaz. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine, iki aydan altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(2) Tehdidin;

a) Silahla,

b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

d) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak, İşlenmesi halinde, fail hakkında iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir." hükmü ile "Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma" başlıklı 53 üncü maddesinde, "(1) Kişi, kasten işlemiş olduğu suçtan dolayı hapis cezasına mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak;

a) Sürekli, süreli veya geçici bir kamu görevinin üstlenilmesinden; bu kapsamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinden veya Devlet, il, belediye, köy veya bunların denetim ve gözetimi altında bulunan kurum ve kuruluşlarca verilen, atamaya veya seçime tabi bütün memuriyet ve hizmetlerde istihdam edilmekten,

...

Yoksun bırakılır.

(2) Kişi, işlemiş bulunduğu suç dolayısıyla mahkûm olduğu hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar bu hakları kullanamaz. ..." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 5352 sayılı Adli Sicil Kanunun 13/A maddesinde "(1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunların belli bir suçtan dolayı veya belli bir cezaya mahkûmiyete bağladığı hak yoksunluklarının giderilebilmesi için, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilir. Bunun için; Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları saklı kalmak kaydıyla,

a) Mahkûm olunan cezanın infazının tamamlandığı tarihten itibaren üç yıllık bir sürenin geçmiş olması,

b) Kişinin bu süre zarfında yeni bir suç işlememiş olması ve hayatını iyi halli olarak sürdürdüğü hususunda mahkemede bir kanaat oluşması, gerekir.

(2) Mahkûm olunan cezanın infazına genel af veya etkin pişmanlık dışında başka bir hukukî nedenle son verilmiş olması halinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilmesi için, hükmün kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl geçmesi gerekir. Ancak, bu süre kişinin mahkûm olduğu hapis cezasına üç yıl eklenmek suretiyle bulunacak süreden az olamaz.

(3) Yasaklanmış hakların geri verilmesi için, hükümlünün veya vekilinin talebi üzerine, hükmü veren mahkemenin veya hükümlünün ikametgâhının bulunduğu yerdeki aynı derecedeki mahkemenin karar vermesi gerekir.

(4) Mahkeme bu husustaki kararını, dosya üzerinde inceleme yaparak ya da Cumhuriyet savcısını ve hükümlüyü dinlemek suretiyle verebilir.

(5) Yasaklanmış hakların geri verilmesi talebi üzerine mahkemenin verdiği karara karşı, hükmü ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanununda öngörülen kanun yoluna başvurulabilir.

(6) Yasaklanmış hakların geri verilmesine ilişkin karar, kesinleşmesi halinde, adli sicil arşivine kaydedilir. ..." hükmü bulunmaktadır.

Danıştay İdari Dava Dairelerinin 17/11/2011 tarihli ve E:2007/2368 ve K: 2011/1214 sayılı Kararında ise "... Memnu hakların iadesi kararı, 657 sayılı Kanunun anılan 48/A-5. maddesinde sayılan yüz kızsartıcı suçlar dışında kalan suçlar bakımından devlet memuru olabilme koşulları yönünden ehliyetsizliği geleceğe dönük olarak ortadan kaldırmakta, ancak anılan Yasa maddesinde devlet memuru olabilmek için yüz kızsartıcı suçlardan mahkum olmamak koşulu arandığından, memnu hakların iadesi kararı, yüz kızsartıcı bir suçtan dolayı mahkumiyet kararı almış kişiler yönünden devlet

memuru olabilme koşullarını sağlama bakımından bir hak doğurmamaktadır. ..." şeklinde açıklama yapılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğünün 5/1/2023 tarihli ve E-74073113-045.02-128785 sayılı yazısında, *"Söz konusu mahkeme kararlarından anlaşılacağı üzere; her ne kadar yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı kişilere mahrum kaldıkları hakları kullanma yetkisini verse de 657 sayılı Kanun'un Devlet memuru olmanın genel şartını düzenleyen 48 inci maddesinde yer alan "affa uğramış olsa bile.." ibaresinden sonra sayılan suçlardan birini işleyenler için bu karar Devlet memuru olabilme koşullarını sağlama bakımından bir hak doğurmamaktadır."* denilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü, Danıştay Kararı ve açıklamalar çerçevesinde, ilgilinin işlemiş olduğu "tehdit" suçunun 657 sayılı Kanunun 48/A-5 inci maddesinde sayılan nitelikli suçlar kapsamında yer almaması, ancak bir yıldan fazla süreli hapis cezası ile cezalandırılmış olması sebebiyle, hakkında 5352 sayılı Kanunun 13/A maddesi uyarınca yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı verilmiş olması halinde, 657 sayılı Kanunun 92 nci madde kapsamında atamasının yapılabileceği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü